

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Збірник матеріалів
Міжнародної конференції
(м. Харків, 21 березня 2025 року)

Харків
ХНМУ
2025

УДК 37.013:61(082)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 8 від 24.04.2025 р.

Редакційна колегія:

В. В. М'ясоєдов,
Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка,
Ю. О. Садовниченко,
Л. В. Фоміна,
І. В. Корнейко,
І. В. Киричок,
В. В. Брітякова,
В. Ю. Джамєєв,
Н. О. Нікуліна,
П. Д. Перцев

А43 **Актуальні** питання педагогіки вищої медичної освіти: зб. матеріалів Міжнар. конф. (м. Харків, 21 берез. 2025 р.) / ред. кол.: В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва, О. В. Кривошопка та ін. Харків: ХНМУ, 2025. — 235 с.

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітніх програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

УДК 37.013:61(082)

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний
медичний університет, 2025
© В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка та ін., 2025

Сучасні аспекти підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю оториноларингологія <i>Карчинський О. О., Лупир А. В., Шушлягіна Н. О.</i>	100
Застосування штучного інтелекту в медичній освіті: сучасні тенденції та технології <i>Каук В. І.</i>	101
Майстер-клас як сучасна форма підвищення кваліфікації лікарів <i>Каук О. І., Крупеня В. І., Просоленко Н. В.</i>	104
Ефективність упровадження ретроспективних посібників у навчальний процес англomовних студентів-медиків <i>Ковальчук М. В., Шунков В. С.</i>	106
Дидактичні аспекти порівняння традиційного та VR навчання анатомії людини <i>Колісник І. Л., Куліш В. П., Лупир М. В.</i>	109
Аналіз актуальних підходів до викладання на клінічних кафедрах Харківського національного медичного університету <i>Кочубей О. А., Ащеулова Т. В., Кисиленко К. В.</i>	112
Формування засад академічної доброчесності в здобувачів вищої освіти медичного профілю <i>Кравчук О. М., Карлова Т. С., Рашиді Б. Р.</i>	114
Ендокринологія як невід'ємна частина викладання клінічних освітніх компонентів <i>Кравчук Н. О., Кравчук П. П.</i>	116
З досвіду викладання медичної біології в Буковинському державному медичному університеті <i>Кривчанська М. І., Булик Р. С., Волошин В. Л.</i>	117
Гейміфікація та її роль у мотивації студентів медичних університетів <i>Лазуренко В. В., Тищенко О. М.</i>	120
Особливості інтеграції симуляційного навчання до практичних занять з хірургії <i>Лесний В. В., Лесна А. С.</i>	122
Використання латинських індексів міжнародних номенклатур у викладанні латинської мови студентам медичних ЗВО <i>Литовська О. В.</i>	124
Особливості оцінювання результатів навчання здобувачів вищої медичної освіти в умовах воєнного стану <i>Ліщук С. А., Краснікова Л. В.</i>	126
Інноваційні підходи навчання при вивченні дисципліни «Фармацевтична хімія» <i>Ложичевська Т. В.</i>	129
Значення інформальної освіти студентів-медиків в умовах воєнного часу <i>Лупир А. В., Юревич Н. О., Калашиник-Вакуленко Ю. М.</i>	132
Вища медична освіта в реаліях сьогодення <i>Лупир А. В., Яценко М. І., Дзиза А. В.</i>	133
Інтеграція штучного інтелекту в освітнє середовище підготовки майбутніх лікарів <i>Макаренко О. В., Макаренко В. І., Сілкова О. В.</i>	135
Комунікативні навички в педіатрії: запорука довіри та ефективного лікування <i>Макеєва Н. І., Дяченко М. С., Андрущенко В. В.</i>	137
Можливості та перспективи набуття практичних навичок здобувачами освіти з патоморфології під час воєнного стану <i>Марковський В. Д., Сорокіна І. В., Калужина О. В.</i>	139
Досвід упровадження медичної інформаційної системи «Helsi» в навчальний процес Харківського національного медичного університету <i>Мацько А. М., Радзішевська С. Б., Рисована Л. М.</i>	141
Формування soft skills під час викладання навчальних дисциплін на кафедрі педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України <i>Машталір А. І.</i>	143
До питання про формування новітніх наскрізних змістових ліній вищої медичної освіти <i>Мещеракова І. П., Садовиченко Ю. О.</i>	145
Вплив війни на формування індивідуальної освітньої траєкторії майбутнього лікаря <i>Мирошніченко М. С., Кузнецова М. О., Бібіченко В. О.</i>	146

молекулярної біології в боротьбі з такими захворюваннями, як малярія, зокрема технологією стерильних комах.

Разом з тим, ефективне впровадження молекулярно-біологічного та клітинного контенту навіть в освітній компонент у «Медична біологія», потребує й перегляду лабораторного практикуму з предмета та широкого застосування цифрових технологій, зокрема для симуляції молекулярних і клітинних процесів, аналізу клінічних випадків із молекулярно-біологічними даними та виконання досліджень *in silico*.

Подальший розвиток відповідних компетентностей здобувачів вищої медичної освіти потребує як постійної актуалізації набутих знань, умінь та навичок у інших обов'язкових фундаментальних та фахових освітніх компонентів, так і створення міждисциплінарних інтегрованих курсів, залучення практиків для демонстрації застосування молекулярно-біологічних даних, розроблення проєктних завдань, що потребують синтезу знань з різних освітніх компонентів.

Інтеграція останніх досягнень клітинної біології у медичну освіту сприятиме формуванню нового покоління лікарів, здатних застосовувати персоналізований підхід до лікування на основі глибокого розуміння клітинних та молекулярних механізмів патологічних процесів.

Перелік використаних джерел

1. A landscape analysis of digital health technology in medical schools: preparing students for the future of health care / T. Boillat et al. BMC Med. Educ. 2024. Vol. 24. Article 1011. URL: <https://doi.org/10.1186/s12909-024-06006-9> (date of access: 10.03.2025).
2. Babu M., Snyder M. Multi-omics profiling for health. Molecular & Cellular Proteomics. 2023. Vol. 22, no. 6. Article. 100561. URL: <https://doi.org/10.1016/j.mcpro.2023.100561> (date of access: 10.03.2025).

■ Вплив війни на формування індивідуальної освітньої траєкторії майбутнього лікаря

Мирошниченко М. С., Кузнецова М. О., Бібіченко В. О.

Харківський національний медичний університет, місто Харків, Україна

Війна в країні, яка триває вже три роки, призвела до зміни поглядів на всі сфери життя, зокрема, і на погляди щодо індивідуальної траєкторії здобуття вищої освіти. Так, більшість здобувачів освіти стали свідомо підходити до підбору вибірових освітніх компонентів у межах своєї освітньої програми [1]. Це, з однієї сторони, дало певну свободу та створило комфортні умови для організації освітнього процесу, а, з іншої сторони, дало поштовх до індивідуалізації освітніх програм у закладах вищої освіти, зокрема медичної [2]. Крім того, це позитивно вплинуло на освітній процес, оскільки змінилося ставлення

здобувачів до вивчення як теоретичних медико-біологічних, так і клінічних дисциплін [3]. Це все може сприяти розвитку здатності до самореалізації та самовдосконалення, що вкрай важливо в умовах сьогодення, оскільки має на меті виховання патріотичної, самодостатньої та орієнтованої до постійного саморозвитку особистості, яка буде конкурентоспроможною на ринку праці.

Метою цієї роботи було встановлення впливу війни на формування індивідуальної освітньої траєкторії майбутніх лікарів.

Матеріали та методи. До дослідження було залучено 33 респонденти в вікових межах від 18 до 24 років, які навчалися на I-IV медичних факультетах Харківського національного медичного університету. Для цього було використано соціологічний та описовий методи дослідження. З метою реалізації соціологічного методу дослідження було використано спеціально розроблений опитувальник у вигляді Google-forms, який розповсюджували в соціальних мережах.

Результати дослідження. Під час аналізу одержаних показників було зазначено, що 73% опитаних респондентів проявили зацікавленість до практичних занять, під час яких розбираються реальні клінічні кейси. 18% здобувачів вказали, що їм цікава саме практична частина, коли можна «щось зробити своїми руками». Інші 9% здобувачів зазначали, що їм цікаво визначати причинно-наслідкові зв'язки виникнення та розвитку патологічних процесів і хвороб.

Разом із цим військовий стан у країні став одним із чинників, який дав поштовх розвитку неформальної освіти, а саме появі онлайн-курсів, завдяки яким здобувачі мали змогу поглибити свої знання з певних теоретичних та практичних питань. Крім того, відкриття доступу до курсів, створених закордонними закладами вищої освіти, наприклад, Массачусетським технологічним, Колумбійським та іншими університетами світу дало змогу ознайомитися вітчизняним здобувачам з міжнародними освітніми програмами, що також сприяло їх професійному зростанню. Так, 86% опитаних здобувачів вказали, що під час підготовки до практичних занять прослуховують онлайн-курси з окремої тематики, які розміщені на закордонних платформах. 8% респондентів зазначали, що використовували такі курси, які розміщені на вітчизняних онлайн-платформах. 5% вказували, що для підготовки до занять використовують лише матеріали, що розміщені на платформі Moodle нашого університету. 1% респондентів відмітили, що додатково читають статті з конкретної клінічної проблематики, опубліковані в наукометричних базах SCOPUS. Водночас постає така проблема, що тільки 12% опитаних успішно завершують онлайн-курси та отримують сертифікати, а 88% респондентів завчасно кидали курси, не отримавши підтверджуючих документів. Серед найбільш значущих причин, які спонукали до цього, були складнощі щодо розуміння складних термінів іноземною мовою (53% опитаних); проблеми

з інтернетом, світлом та зв'язком (36% опитаних); завантаження на роботі, оскільки вимушені поєднувати професійну діяльність і навчання (9% опитаних); втрата інтересу до курсу (2% опитаних).

Ще однією тенденцією, яка панує в сучасній медичній освіті, є широке використання технологій штучного інтелекту (ШІ). Так, 77% вказали, що використовують такі технології для виконання творчих завдань, наприклад, створення своїх клінічних кейсів. Інші 23% респондентів стверджували, що використовували ШІ лише для аналізу великого масиву даних, що необхідно їм для виокремлення цікавих клінічних випадків, які вони висвітлювали під час проведення практичних занять. Водночас разом з позитивними моментами використання ШІ в медичній освіті постає великий негативний аспект, а саме дотримання академічної доброчесності. Так, 81% респондентів вказували, що чітко та послідовно дотримуються норм академічної доброчесності. Інші 19% мали складнощі з наданням відповіді на це питання. Останній факт створює великі етичні та моральні дилеми: «чи варто довіряти ШІ» та «чи може він помилятися», «як можна довіряти спеціалісту, який не дотримується академічної доброчесності», а також «чи може ШІ повноцінно замінити лікаря». Відповіді на ці питання стануть відомі лише протягом певного часу, хоча вже зараз варто замислитися над тим, як це вплине на стан здоров'я населення.

Висновок. Отже, у результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що можливість здобувачам обирати власну освітню траєкторію сприяє зростанню мотивації до навчання, оскільки з'являється відповідальність за наслідки для професійного зростання від прийнятих рішень. Це проявлялося практично-орієнтованим напрямом реалізації професійної підготовки, а також використанням засобів неформальної освіти, що сприяло більш якісному формуванню професійних компетенцій та відповідальному ставленню до надання медичної допомоги. Водночас це створювало великі морально-етичні проблеми, а саме: використання штучного інтелекту в освітньому процесі або дотримання норм академічної доброчесності, вирішення яких вимагає додаткових досліджень та часу.

Перелік використаних джерел

1. Алексеева С. В. Індивідуальна освітня траєкторія: від побудови до реалізації. Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент. 2021. № 17. С. 74–81.
2. Краснощок І. П. Індивідуальна освітня траєкторія студента: теоретичні аспекти організації. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2018. Том 1, № 60. С. 101–107.
3. Каньковський І. Є. Індивідуальні освітні траєкторії як необхідність сучасного процесу професійної підготовки фахівця. Професійна освіта: проблеми і перспективи. 2013. №4. С. 62–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Profos_2013_4_16 (дата звернення 12 березня 2025 р.).

- Каук В. І. 101
Каук О. І. 104, 195
Кисиленко К. В. 112
Кірієнко О. М. 63
Клименко Т. Г. 212
Князькова І. І. 63, 64
Ковальчук Л. І. 70
Ковальчук М. В. 106
Кожин М. І. 212
Козуб С. М. 192
Колесник Я. В. 156
Колісник І. Л. 109
Кондрусик Н. Ю. 199
Кочубей О. А. 112
Кравець Д. О. 41
Кравчук О. М. 114
Кравчун Н. О. 98
Кравчун Н. О. 116
Кравчун П. П. 98, 116
Краснікова Л. В. 126
Кривчанська М. І. 117
Крупеня В. І. 104
Кузнецова М. О. 146
Куліш В. П. 109
Кульчинський В. В. 202
Лазуренко В. В. 120
Лесна А. С. 122
Лесний В. В. 122
Лисак М. С. 92
Лисий І. С. 58
Литовська О. В. 124
Літовченко О. Л. 92
Ліхініна Р. В. 92
Ліщук С. А. 126
Ложичевська Т. В. 129
Лупир А. В. 100, 132, 133
Лупир М. В. 109
Макаренко В. І. 135
Макаренко О. В. 135
Макеева Н. І. 72, 137
Марковський В. Д. 139
Мацько А. М. 141
Машгалір А. І. 143
Мегера В. В. 190
Мельникова К. М. 165
Меркулова Н. Ф. 227
Мещерякова І. П. 145
Мирошніченко М. С. 146
Могиленець О. І. 227
Молодан В. І. 149
Молодан Д. В. 64
М'ясоєдов В. В. 8
Нагачевська С. А. 150
Наконечна О. А. 83
Некрасова Н. О. 152, 195
Непійпова Н. Е. 81
Нікуліна Г. Л. 65
Нікуліна Н. О. 154
Овсюк Д. Р. 183
Овчаренко І. А. 221
Олар О. І. 202
Олійник М. О. 204
Ольховська О. М. 156
Петрушко М. П. 159
Пилипенко В. В. 161
Пилипенко О. О. 163
Пилипишин О. І. 165
Піонова О. М. 60
Погоріла А. В. 168
Подаленко А. П. 169
Половинко О. С. 209
Попович Г. Б. 174
Попович З. Б. 172
Попович Я. М. 174, 175, 177
Привроцька І. Б. 178
Приступа Б. В. 180
Присяжний О. В. 192
Просоленко Н. В. 104
Радзішевська Є. Б. 141
Рашиді Б. Р. 114
Рего О. Ю. 81
Рибалко Л. С. 183
Рисована Л. М. 141
Рихлік С. В. 185
Романенко А. В. 187
Россіхін В. В. 53, 67
Россіхін В. В. 190
Савельєва О. В. 192
Садовниченко Ю. О. 8, 145
Сенаторова Г. С. 74
Сипало А. О. 206
Сирова Г. О. 192
Сідорова О. В. 168
Сікало Ю. К. 204
Сілкова О. В. 135
Сіренко О. В. 218
Слепченко М. Ю. 156
Соловійова Є. В. 152
Соломенник Г. О. 227
Сорокіна І. В. 139

Наукове видання

М'ясоєдов Валерій Васильович
Савельєва Наталія Миколаївна
Кривошопка Олександр Вікторович
Садовниченко Юрій Олександрович
Фоміна Людмила Володимирівна
Корнейко Ірина Василівна
Киричок Ірина Василівна
Брїтякова Вікторія Вікторівна
Джамєєв Вадим Юрійович
Нїкулїна Наталїя Олексїївна
Перцев Павло Дмитрович

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
Міжнародної конференції
(м. Харків, 21 березня 2025 року)

Відповідальний за випуск: Садовниченко Ю. О.
Комп'ютерний набір та верстка: Джамєєв В. Ю.